# Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16737

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i (AAYÖ), aile üyelerinin, kronik veya ciddi bir rahats?zl??a sahip olan bir yak?n?na bakarken ya da onun durumuyla ilgili olarak deneyimledikleri ki?isel ve ili?kisel yük düzeyini ölçmek amac?yla kullan?lan bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal versiyonunun Türkçe adaptasyonu olarak 2011 y?l?nda Arslanta? ve arkada?lar? taraf?ndan yay?mlanm??t?r. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir oldu?unu gösteren güçlü psikometrik kan?tlar sunmu?tur. AAYÖ, toplamda 24 madde ve 7 alt boyuttan olu?maktad?r.

Ölçek, özellikle aile sistemi içerisindeki i?levsellik, problem çözme yetene?i ve duygusal tepki verme kapasitesi gibi kritik alanlardaki alg?lanan zorluklar? belirlemeyi hedefler. Klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, ailelerin maruz kald??? stresi de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i, AAYÖ, aile yükü, psikometri, uyarlama, geçerlilik, güvenilirlik.

## Yazarlar

Hülya Arslanta? (Sorumlu Yazar), Fatih Adana, F. Dereboy, V. Altinyazar, S. ?nal, G. S. Ildirli, Ç. K?rc?.

## Amaç

Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i'nin temel amac?, aile bireyleri taraf?ndan öznel olarak alg?lanan yükün yo?unlu?unu ve do?as?n? nicel olarak belirlemektir. Bu yük, genellikle bir aile üyesinin hastal???, engellili?i veya ba??ml?l??? nedeniyle ortaya ç?kan fiziksel, duygusal, sosyal ve ekonomik zorluklar?n birle?imi olarak tan?mlan?r.

Ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, ailelerin hangi i?levsel alanlarda (örne?in, ileti?im, rol da??l?m? veya davran?? kontrolü) en çok zorland???n? anlamada yard?mc? olur. Bu sayede, aile destek programlar?n?n ve psikososyal müdahalelerin hedeflenmesi ve etkinli?inin de?erlendirilmesi mümkün hale gelir.

## Yap?

Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i (AAYÖ), alg?lanan aile stresini ve zorlanmay? ölçen **çok boyutlu bir yap?ya** sahiptir. Bu yap?, 24 maddeden olu?makta ve aile i?levselli?inin yedi ayr? boyutunu

ARABPSYCHOLOGY.COM

kapsamaktad?r. Ölçek, sadece nesnel yükü de?il, ayn? zamanda aile üyelerinin bu durumu öznel olarak nas?l de?erlendirdi?ini de ele almaktad?r.

Ölçe?in ölçtü?ü 7 temel alt boyut, aile sistemindeki farkl? etkile?im ve i?lev alanlar?n? temsil etmektedir. Bu alt boyutlar, aile dinami?inin bütünsel bir de?erlendirmesini sa?lamaktad?r:

Problem Çözme
?leti?im
Roller
Duygusal Tepki Verebilme
Gereken ?lgiyi Gösterme
Davran?? Kontrolü
Genel ??levler

## Geçerlik

AAYÖ'nün geçerlilik çal??malar?, yüksek düzeyde **uyu?ma geçerlili?ini** (e?zamanl? geçerlili?i) ortaya koymu?tur. Ölçe?in Türkçe sürümünün geçerlilik analizi, AAYÖ puanlar? ile DDÖ (Ba?ka bir Yük Ölçe?i) puanlar? aras?nda güçlü bir pozitif korelasyon oldu?unu göstermi?tir.

Yap?lan analizlerde, DDÖ puanlar?n?n gösterdi?i toplam varyans?n **%81'inin** Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i (AAYÖ) taraf?ndan aç?klan?yor olmas?, ölçe?in yap?sal olarak ölçmek istedi?i kavram? ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde yakalad???n? gösteren önemli bir bulgudur. Ayr?ca AAYÖ, ADÖ'nün (Aile De?erlendirme Ölçe?i) bütün alt ölçekleri ile orta veya yüksek düzeyde korelasyonlar sergilemi?, bu da ölçe?in aile i?levselli?i ile ilgili di?er güvenilir araçlarla tutarl? oldu?unu kan?tlam??t?r.

## Güvenirlik

Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i'nin güvenilirlik de?erlendirmesi, yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?eri **0.916** olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, psikometrik aç?dan mükemmel bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir.

Ölçek maddelerinin bireysel katk?lar? incelendi?inde (düzeltilmi? madde-toplam korelasyonlar?), 24. madde hariç tüm maddelerin toplam skorla 0.30'un üzerinde korelasyon gösterdi?i ve dolay?s?yla ölçe?in bütününe yeterli katk?da bulundu?u belirlenmi?tir. Ancak, 24. madde için elde edilen 0.15 düzeyindeki korelasyon, bu maddenin ölçe?in genel yap?s?yla uyumunun di?er maddelere k?yasla daha zay?f oldu?unu ortaya koymu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Faktör Analizi

AAYÖ, alg?lanan aile yükünü ölçmek üzere tasarlanm?? 7 alt boyuta ayr?lan bir faktör yap?s?na sahiptir. Bu çok faktörlü yap?, adaptasyon çal??mas?nda do?rulanm?? olup, aile yükünün tek bir genel skorla aç?klanamayacak kadar karma??k oldu?unu göstermektedir. Toplamda 24 maddeden olu?an ölçek, yedi ayr? i?levsel alana odaklanarak aile dinamiklerini detayl? bir ?ekilde de?erlendirir.

Faktör analizi sonuçlar?, her bir alt boyutun (Problem Çözme, ?leti?im, Roller, Duygusal Tepki Verebilme, Gereken ?lgiyi Gösterme, Davran?? Kontrolü ve Genel ??levler) aile yükü deneyiminin farkl? yönlerini temsil etti?ini ve bu yap?n?n Türkçe popülasyonunda da geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama (Adaptasyon)

**Format:** 7 alt boyut ve 24 madde

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Kronik hastal??? olan bireylerin aile üyeleri veya genel klinik popülasyonlar.

**Age Group:** Yeti?kinler

**Population Details:** Ölçe?in psikometrik çal??malar? Türkiye'deki klinik örneklemler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Methodology:** 5'li Likert Ölçe?i (0=Hiçbir zaman, 4=Her zaman) kullan?larak öz bildirim ?eklinde uygulan?r. Yüksek puanlar, aile yükünün yüksek düzeyde alg?land???n? gösterir.

## Anahtar Kelimeler

psikometrik özellikler, iç tutarl?l?k, varyans, adaptasyon, faktör yap?s?, Likert ölçe?i.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Affiliation Email addresses:** hulyaars@yahoo.com

**Correspondence Address:** Bilgi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? 2011 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar Hülya Arslanta? ile ileti?ime geçilerek talep edilmelidir. Ücret veya ticari kullan?m ko?ullar? yazar taraf?ndan belirlenmektedir.

## Kaynaklar

Arslantas, H., Adana, F., Dereboy, F., Altinyazar, V., ?nal, S., Ildirli, G. S. ve K?rc?, Ç. (2011). Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i'nin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Nöropsikiyatri Ar?ivi*, *48*(1), 53-58. doi: 10.4274/npa.y5617

Ölçe?in orijinal PDF makalesi ve ek dokümanlar a?a??daki ba?lant?larda mevcuttur:

Dergi Ba?lant?s?: noropsikiyatriarsivi.com
Ölçek PDF Dosyas?: alglanan-aile-yuku-olcei-toad.pdf

## Alg?lanan Aile Yükü Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplamda 7 alt boyut ve 24 maddeden olu?maktad?r. Alt boyutlar ?unlard?r:

Problem Çözme
?leti?im
Roller
Duygusal Tepki Verebilme
Gereken ?lgiyi Gösterme
Davran?? Kontrolü
Genel ??levler

ARABPSYCHOLOGY.COM